

Besl. O. nr. 56

(2003-2004)

Odelstingsbeslutning nr. 56

Jf. Innst. O. nr. 50 (2003-2004) og Ot.prp. nr. 6 (2003-2004)

År 2004 den 26. februar holdtes Odelsting, hvor da ble gjort slikt

vedtak til lov

om konkurranse mellom foretak og kontroll med foretakssammenslutninger (konkurranseloven)

Kapittel 1 Innledende bestemmelser

§ 1 Lovens formål

Lovens formål er å fremme konkurranse for derigjennom å bidra til effektiv bruk av samfunnets ressurser.

Ved anvendelse av denne lov skal det tas særlig hensyn til forbrukernes interesser.

§ 2 Definisjon av foretak

Med foretak menes i denne loven enhver enhet som utøver privat eller offentlig ervervsvirksomhet.

§ 3 Generelle unntak fra loven

Loven gjelder ikke for arbeids- og ansettelsesvilkår.

Kongen kan ved forskrift gjøre unntak fra hele eller deler av denne lov for bestemte markeder eller næringer. Kongen i statsråd skal ved forskrift fastsette de unntak fra §§ 10 og 11 som er nødvendige for å gjennomføre landbruks- og fiskeripolitikken.

§ 4 Forholdet til andre lover

Dersom et forhold som faller inn under loven, også går inn under regulerings- og kontrollbestemmelser i andre lover, kan Kongen gi nærmere regler om den innbyrdes avgrensning av de forskjellige myndigheters virkeområde.

§ 5 Lovens stedlige virkeområde

Loven gjelder for vilkår, avtaler og handlinger som foretas, har virkning eller er egnet til å ha virkning her i riket.

Kongen kan ved forskrift bestemme at loven skal gjelde for vilkår, avtaler og handlinger som utelukkende har eller er egnet til å ha virkning utenfor riket.

Kongen kan ved forskrift bestemme i hvilken utstrekning loven skal gjelde for Svalbard.

§ 6 Varighet av enkeltvedtak

Enkeltvedtak etter denne loven skal normalt gjelde for et bestemt tidsrom. Enkeltvedtak skal normalt ikke gjelde mer enn fem år og aldri i mer enn ti år. Virkningstiden bør fremgå av vedtaket.

Regelen i første ledd er ikke til hinder for at enkeltvedtak kan fornyes.

§ 7 Overlevering av taushetsbelagte opplysninger til fremmede staters konkurransemyndigheter og internasjonale organisasjoner

For å oppfylle Norges avtaleforpliktelser overfor fremmed stat eller internasjonal organisasjon kan Konkurransetilsynet uten hinder av lovbestemt taushetsplikt gi konkurransemyndigheter i fremmede stater og internasjonale organisasjoner opplysninger som er nødvendige for å fremme norske eller vedkommende stats eller organisasjons konkurranseregler.

Ved utlevering av opplysninger etter første ledd skal Konkurransetilsynet stille som vilkår at opplysningene bare kan formidles videre med samtykke fra Konkurransetilsynet og bare for det formål som samtykket omfatter.

Kongen kan gi forskrift om overlevering av opplysninger etter første og annet ledd.

Kapittel 2 Konkurransemyndighetenes organisasjon og oppgaver

§ 8 Konkurransemyndighetenes organisasjon

Konkurransemyndighetene er Kongen, departementet og Konkurransetilsynet.

Konkurransetilsynet kan ikke instrueres om avgjørelser i enkeltsaker. Kongen kan pålegge Konkurransetilsynet å ta en sak opp til behandling. Departementet kan omgjøre Konkurransetilsynets vedtak uten at vedtaket er påklaget, dersom dette er ugyldig. Forvaltningsloven § 35 gjelder ikke for departementets omgjøring av Konkurransetilsynets vedtak etter denne lov.

Kongen kan gi nærmere bestemmelser om Konkurransetilsynets organisasjon og virksomhet.

§ 9 Konkurransetilsynets oppgaver

Konkurransetilsynet skal føre tilsyn med konkurransen i de forskjellige markeder, herunder ved å

- kontrollere at lovens forbud og påbud overholdes,
- foreta nødvendige inngrep mot foretakssammenslutninger,
- iverksette tiltak for å øke markedenes gjennom-siktighet,
- håndheve EØS-avtalen artikkel 53 og 54 og
- påpeke konkurranseregulerende virkninger av offentlige tiltak, eventuelt ved å fremme forslag med sikte på å styrke konkurransen og lette adgangen for nye konkurrenter. Dersom Konkurransetilsynet krever det, skal det organ som forestår tiltaket, svare Konkurransetilsynet innen en nærmere angitt frist. I svaret skal det blant annet redegjøres for hvordan de konkurransemessige hensyn vil bli ivaretatt.

Konkurransetilsynet plikter å veilede foretak vedrørende forståelse av denne lov, lovens rekkevidde og dens anvendelse i enkeltsaker.

Kapittel 3 Forbudte konkurransebegrensninger

§ 10 Konkurransbegrensende avtaler mellom foretak

Enhver avtale mellom foretak, enhver beslutning truffet av sammenslutninger av foretak og enhver form for samordnet opptreden som har til formål eller virkning å hindre, innskrenke eller vri konkurransen, er forbudt, særlig slike som består i

- å fastsette på direkte eller indirekte måte innkjøps- eller utsalgspriser eller andre forretningsvilkår,
- å begrense eller kontrollere produksjon, avsetning, teknisk utvikling eller investeringer,
- å dele opp markeder eller forsyningskilder,
- å anvende overfor handelspartnere ulike vilkår for likeverdige ytelser og derved stille dem ugunstigere i konkurransen,

- å gjøre inngåelsen av kontrakter avhengig av at medkontrahentene godtar tilleggssytelser som etter sin art eller etter vanlig forretningspraksis ikke har noen sammenheng med kontraktsgjenstanden.

Avtaler eller beslutninger som er forbudt i henhold til denne bestemmelse, skal ikke ha noen rettsvirkning.

Bestemmelsen i første ledd får ikke anvendelse på avtaler mellom foretak, beslutninger truffet av sammenslutninger av foretak og samordnet opptreden, som bidrar til å bedre produksjonen eller fordelingen av varene eller til å fremme den tekniske eller økonomiske utvikling, samtidig som de sikrer forbrukerne en rimelig andel av de fordeler som er oppnådd, og uten

- pålegge vedkommende foretak restriksjoner som ikke er absolutt nødvendige for å nå disse mål, eller
- å gi disse foretak mulighet til å utelukke konkurranse for en vesentlig del av de varer det gjelder.

Kongen kan ved forskrift fastsette regler for hva som skal gå inn under tredje ledd (gruppefritak). Konkurransetilsynet kan bestemme at et gruppefritak ikke skal være anvendelig overfor bestemte foretak i den utstrekning avtaler, beslutninger og samordnet opptreden har virkninger som ikke er forenlige med tredje ledd.

§ 11 Utilbørlig utnyttelse av dominerende stilling

Et eller flere foretaks utilbørlige utnyttelse av sin dominerende stilling er forbudt.

Slik utilbørlig utnyttelse kan særlig bestå i

- å påtvinge, direkte eller indirekte, urimelige innkjøps- eller utsalgspriser eller andre urimelige forretningsvilkår,
- å begrense produksjon, avsetning eller teknisk utvikling til skade for forbrukerne,
- å anvende overfor handelspartnere ulike vilkår for likeverdige ytelser og derved stille dem ugunstigere i konkurransen,
- å gjøre inngåelsen av kontrakter avhengig av at medkontrahentene godtar tilleggssytelser som etter sin art eller etter vanlig forretningspraksis ikke har noen sammenheng med kontraktsgjenstanden.

§ 12 Pålegg om å bringe en ulovlig atferd til opphør mv.

Konkurransetilsynet kan pålegge foretak eller sammenslutninger av foretak som overtrer forbudene i §§ 10 eller 11, å bringe overtredelsen til opphør. Pålegget kan omfatte ethvert tiltak som er nødvendig for å bringe overtredelsen til opphør. Strukturelle tiltak kan bare pålegges dersom det ikke finnes like effektive atferdsregulerende tiltak, eller dersom et atferdsregulerende tiltak vil være mer byrdefullt for foretaket.

Pålegg etter første ledd kan gis selv om Konkurransetilsynet vedtar overtredelsesgebyr mot foretaket etter § 29 eller anmelder overtredelsen.

Konkurransetilsynet skal begrunne avslag på anmodning om å gi pålegg etter første ledd. Avslag kan påklages til departementet.

Konkurransetilsynet kan dersom det er

- a) rimelig grunn til å anta at §§ 10 eller 11 er overtrådt og
 - b) fare for at konkurransen utsettes for varig og uopprettelig skade,
- treffe midlertidig vedtak om pålegg etter første ledd. Dette gjelder likevel ikke dersom den vedtaket retter seg mot, påføres skade eller ulempe som står i åpenbart misforhold til de hensyn vedtaket skal ivareta. Midlertidig vedtak skal treffes for et begrenset tidsrom, men kan forlenges dersom faren for konkurransen består.

§ 13 *Prøving i saker av prinsipiell eller stor samfunnsmessig betydning*

I saker av prinsipiell eller stor samfunnsmessig betydning kan Kongen i statsråd tillate atferd i strid med forbudet i §§ 10 eller 11, gi pålegg etter § 12 og omgjøre Konkurransetilsynets vedtak etter § 12. En tillatelse til atferd i strid med §§ 10 eller 11 har ingen virkning i forhold til overtredelser av lovens forbud eller vedtak truffet i medhold av loven før tillatelsen blir gitt.

§ 14 *Konkurranserefremmede tiltak*

Dersom det er nødvendig for å fremme konkurransen i markedene, kan Kongen ved forskrift gripe inn mot vilkår, avtaler og handlinger som begrenser eller er egnet til å begrense konkurransen i strid med lovens formål.

§ 15 *Forholdet til EØS-avtalen*

Reglene i §§ 10 og 11 og i forskrifter etter § 14 gjelder med de begrensninger som følger av EØS-konkurranseloven § 7.

Kapittel 4 Kontroll med foretakssammenslutninger mv.

§ 16 *Inngrep mot foretakssammenslutninger mv.*

Konkurransetilsynet skal gripe inn mot en foretakssammenslutning dersom tilsynet finner at den vil føre til eller forsterke en vesentlig begrensning av konkurransen i strid med lovens formål.

Konkurransetilsynet skal på samme vilkår som etter første ledd, gripe inn mot erverv av andeler i et foretak selv om ervervet ikke fører til kontroll. Er er-

vervet gjennomført ved trinnvis oppkjøp, kan det gripes inn overfor de transaksjoner som har funnet sted innenfor en periode på to år regnet fra tidspunktet for det siste ervervet.

Inngrep etter første og annet ledd kan omfatte forbud, påbud og tillatelser på vilkår, herunder

- a) forbud mot en foretakssammenslutning eller et erverv som nevnt i annet ledd, med slike utfyllende bestemmelser som er nødvendige for at formålet med forbudet blir oppnådd,
- b) påbud om avhendelse av aksjer eller andeler som er ervervet som ledd i foretakssammenslutningen eller erverv som nevnt i annet ledd, eller
- c) vilkår som er nødvendige for å motvirke begrensning av konkurransen.

Inngrep etter første og annet ledd kan ikke finne sted dersom det foreligger et velfungerende nordisk eller europeisk marked og foretakssammenslutningen eller ervervet etter annet ledd heller ikke virker negativt for norske kunder.

Konkurransetilsynet kan oppnevne en forvalter til å bistå ved gjennomføringen av vedtak om inngrep etter første eller annet ledd. Forvalteren får sin godtgjørelse dekket av og kan inngå avtaler på vegne av dem som vedtaket retter seg mot. Kongen kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om forvalters stilling.

Begrensninger som er direkte knyttet til en foretakssammenslutning eller et erverv som nevnt i annet ledd, er ikke i strid med §§ 10 eller 11 dersom de er nødvendige for gjennomføring av foretakssammenslutningen eller ervervet, og foretakssammenslutningen eller ervervet sammen med de tilknyttede begrensningene ikke fører til eller forsterker en vesentlig begrensning av konkurransen i strid med lovens formål.

§ 17 *Definisjon av foretakssammenslutning*

En foretakssammenslutning foreligger når

- a) to eller flere tidligere uavhengige foretak eller deler av foretak fusjonerer, eller
- b) – en eller flere personer, som allerede kontrollerer minst ett foretak, eller
– ett eller flere foretak
direkte eller indirekte, helt eller delvis, varig overtar kontrollen over ett eller flere andre foretak.

Når det opprettes et fellesforetak som på varig grunnlag ivaretar alle funksjoner som hører inn under en uavhengig økonomisk enhet, foreligger en foretakssammenslutning i henhold til første ledd bokstav b.

Kontroll oppnås gjennom rettigheter, avtaler eller andre midler som enkeltvis eller sammen, de faktiske eller juridiske forhold tatt i betraktning, gir mu-

lighet til å utøve avgjørende innflytelse over et foretaks virksomhet, særlig

- a) eiendomsrett eller bruksrett til et foretaks samlede aktiva eller deler av dem,
- b) rettigheter eller avtaler som gir avgjørende innflytelse over et foretaks organer med hensyn til deres sammensetning, stemmegivning eller beslutninger.

Kontroll oppnås av personer eller foretak som

- a) er innehavere av slike rettigheter eller har rettigheter i henhold til slike avtaler, eller
- b) uten å være innehavere av slike rettigheter eller å ha rettigheter i henhold til slike avtaler, kan utøve rettigheter som følger av dem.

Kongen kan gi nærmere forskrifter om hva som skal omfattes av første ledd.

§ 18 *Melding av foretakssammenslutninger mv.*

Partene i en fusjon etter § 17 første ledd bokstav a eller den eller de som samlet eller hver for seg varig overtar kontroll etter § 17 første ledd bokstav b, skal senest når endelig avtale er inngått eller kontroll er overtatt, informere Konkurransetilsynet om foretakssammenslutningen ved en alminnelig melding.

Meldingen skal inneholde

- a) navn og adresse på partene i fusjonen eller den eller de som overtar kontroll,
- b) beskrivelse av de involverte foretakene og foretak i samme konsern,
- c) beskrivelse av markeder hvor de involverte foretak har en samlet markedsandel på over 20 prosent,
- d) navn på de involverte foretakenes fem viktigste konkurrenter, kunder og leverandører og
- e) årsberetning for de involverte foretakene.

Konkurransetilsynet kan pålegge fullstendig melding. Et slikt pålegg kan ikke gis senere enn 15 virkedager etter at Konkurransetilsynet har mottatt melding etter første ledd eller 3 måneder etter endelig avtale om erverv av andeler etter § 16 annet ledd.

Foretakssammenslutninger og erverv etter § 16 annet ledd kan meldes frivillig til Konkurransetilsynet for å avklare om det er aktuelt med inngrep etter § 16. Den frivillige meldingen må tilfredsstille kravet til fullstendig melding.

Kongen kan ved forskrift fastsette nærmere regler om meldinger etter første til fjerde ledd, herunder innskrenke virkeområdet for den alminnelige meldepikten etter første ledd, og fastsette krav til innhold i alminnelig melding og fullstendig melding samt regler om offentliggjøring av meldingene.

§ 19 *Gjennomføringsforbud*

Foretakssammenslutninger som omfattes av reglene i § 18 tredje eller fjerde ledd, må ikke gjennomføres så lenge Konkurransetilsynet behandler saken

etter § 20 annet ledd første punktum. For foretakssammenslutninger som pålegges meldeplikt etter § 18 tredje ledd, gjelder gjennomføringsforbudet fra partene har mottatt pålegg om melding. For foretakssammenslutninger som meldes frivillig etter § 18 fjerde ledd, gjelder gjennomføringsforbudet fra det tidspunkt fullstendig melding er gitt.

Konkurransetilsynet kan av eget tiltak gjøre unntak fra gjennomføringsforbudet etter første ledd i enkeltsaker. Konkurransetilsynet kan ved forskrift gjøre unntak for grupper av foretak.

Konkurransetilsynet kan gi pålegg om midlertidig gjennomføringsforbud og andre tiltak dersom det er

- a) rimelig grunn til å anta at foretakssammenslutningen kan lede til eller forsterke en vesentlig begrensning av konkurransen og
- b) nødvendig med et midlertidig forbud for å sikre gjennomføringen av eventuelle inngrep etter § 16.

§ 20 *Vedtak om inngrep*

Vedtak om inngrep etter § 16 treffes av Konkurransetilsynet på grunnlag av fullstendig melding etter § 18 tredje eller fjerde ledd.

Konkurransetilsynet må innen 25 virkedager fra den fullstendige meldingen er mottatt, varsle at inngrep kan bli aktuelt. Gis ikke slikt varsel, kan Konkurransetilsynet ikke gripe inn etter § 16.

Konkurransetilsynet må senest innen 70 virkedager etter at fullstendig melding ble mottatt, legge frem begrunnet forslag til inngrepsvedtak. Forslaget forelegges partene til uttalelse med en frist på 15 virkedager. Konkurransetilsynet må treffe sitt vedtak innen 15 virkedager fra tilsynet har mottatt partenes uttalelse. Dersom det er fremsatt et tilbud om avhjelpende tiltak, kan fristen etter begjæring fra partene forlenges med 25 virkedager. Tilbyr partene avhjelpende tiltak, skal tilbudet også fremlegges i et dokument som er offentlig.

Et vedtak om inngrep kan påklages innen 15 virkedager. Konkurransetilsynet skal bringe klagen inn for departementet senest 15 virkedager etter at den er mottatt. Departementet må treffe vedtak i klagesaken innen 60 virkedager etter at klagen er mottatt. For øvrig gjelder reglene om klage i forvaltningsloven kapittel VI så langt de passer.

Frister i annet, tredje og fjerde ledd for Konkurransetilsynets eller departementets saksbehandling slutter å løpe dersom noen av de involverte foretak etter å ha mottatt skriftlig krav om å gi opplysninger innen en bestemt frist, ikke oppfyller kravet. Partene skal informeres om at fristen har sluttet å løpe. Fristen begynner å løpe igjen når Konkurransetilsynet eller departementet mottar de etterspurte opplysninger.

§ 21 *Prøving i saker av prinsipiell eller stor samfunnsmessig betydning*

I saker av prinsipiell eller stor samfunnsmessig betydning kan Kongen i statsråd tillate en foretaks-sammenslutning eller et erverv av andeler som Konkurransetilsynet har grepet inn mot etter § 16. Det kan settes vilkår for en slik tillatelse. Bestemmelsen i § 16 tredje ledd får tilsvarende anvendelse. Dersom Konkurransetilsynets vedtak påklages, kan tillatelse ikke gis før klagebehandlingen er avsluttet.

Dersom vilkårene i § 16 første eller andre ledd er oppfylt, kan Kongen i statsråd i saker av prinsipiell eller stor samfunnsmessig betydning, treffe vedtak etter §§ 16, 18 og 19. Fristene i §§ 18 og 20 gjelder ikke for vedtak truffet etter dette ledd. Kongen i statsråd kan likevel ikke gripe inn mot en foretakssammenslutning eller et erverv av andeler senere enn 12 måneder etter at det er inngått endelig avtale eller kontroll er overtatt.

Kapittel 5 Prisopplysning og offentlighet

§ 22 *Offentlighet*

Konkurransetilsynet og departementet skal offentliggjøre sine vedtak. Ved offentliggjøringen skal partenes navn og vedtakets hovedinnhold oppgis. Opplysninger underlagt taushetsplikt etter forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 2 kan offentliggjøres dersom det er nødvendig for å opplyse om vedtakets hovedinnhold.

§ 23 *Prisopplysning mv.*

Konkurransetilsynet kan, dersom det er nødvendig for å fremme konkurransen, pålegge ervervsdrivende å merke, ha oppslag om eller gi annen underretning om pris, forretningsvilkår og kvalitet ved salg av varer og tjenester. Kongen kan gi forskrift om det samme.

Kapittel 6 Saksbehandling ved undersøkelser og kontroll

§ 24 *Opplysningsplikt og gransking*

Enhver plikter å gi konkurransemyndighetene de opplysninger som disse myndigheter krever for å kunne utføre sine gjøremål etter loven eller for å kunne oppfylle Norges avtaleforpliktelser overfor en fremmed stat eller en internasjonal organisasjon. Opplysningene kan kreves gitt skriftlig eller muntlig innen en fastsatt frist både fra enkelte og fra grupper av foretak og kan nedtegnes og lagres som lydopptak.

På samme vilkår som nevnt i første ledd kan konkurransemyndighetene for gransking kreve utlevert alle typer informasjon og bærere av slik informasjon.

Opplysninger som kreves etter første og annet ledd, kan gis uten hinder av den lovbestemte taus-

hetsplikt som ellers påhviler ligningsmyndigheter, andre skatte- og avgiftsmyndigheter og myndigheter som har til oppgave å overvåke offentlig regulering av ervervsvirksomhet.

Første og annet ledd gjelder selv om det er besluttet bevissikring etter § 25.

Kongen kan ved forskrift fastsette nærmere regler for opplysningsplikt og gransking.

§ 25 *Bevissikring*

For å søke etter bevis kan Konkurransetilsynet, når det er rimelig grunn til å anta at loven eller vedtak i medhold av loven er overtrådt, eller det er nødvendig for å kunne oppfylle Norges avtaleforpliktelser overfor en fremmed stat eller en internasjonal organisasjon, kreve

- å få adgang til lokaler, eiendommer, transportmidler og andre oppbevaringssteder hvor det kan finnes bevis for overtrødelse,
- å få adgang til bolig dersom det er særlig grunn til å anta at bevis oppbevares der,
- å ta med ting som kan ha betydning som bevis for nærmere gransking og
- å forsegle forretningslokaler, bøker eller forretningspapirer så lenge undersøkelsen varer og dette anses nødvendig.

Begjæring om adgang til bevissikring framsettes av Konkurransetilsynet for tingretten på det sted hvor det mest praktisk kan skje. Retten treffer sin avgjørelse ved beslutning før bevissikringen settes i verk. Den begjæringen retter seg mot, skal ikke varsles om begjæringen eller beslutningen. Kjæremål over beslutningen har ikke oppsettende virkning. Straffeprosessloven §§ 200 og 201 første ledd, §§ 117 til 120, jf. §§ 204, 207, 208, 209, 213 og kapittel 26 samt forvaltningsloven § 15 annet ledd gjelder så langt de passer.

Konkurransetilsynet kan kreve bistand av politiet til å iverksette beslutningen om bevissikring.

Dersom det ikke er tid til å avvente rettens beslutning, kan Konkurransetilsynet kreve at politiet avstenger områder der bevisene kan være inntil rettens beslutning foreligger.

Kongen kan ved forskrift fastsette nærmere regler om bevissikring og behandling av overskuddsinformasjon.

§ 26 *Forholdet til offentlighetsloven*

Offentlighetsloven gjelder ikke i saker om overtrødelse av §§ 10, 11, 18 første ledd, 19 første ledd eller vedtak i medhold av denne lov så lenge saken ikke er avsluttet. En sak regnes ikke som avsluttet hvis den er anmeldt til påtalemyndigheten.

§ 27 *Innsyn i dokumenter hos konkurransemyndighetene*

Foretak eller personer som Konkurransetilsynet etterforsker for overtredelse av konkurranseloven, skal på begjæring gis adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter, såfremt det kan skje uten skade eller fare for etterforskningen eller tredjemann. Forvaltningsloven § 19 får tilsvarende anvendelse. Blir begjæringen avslått, kan spørsmålet kreves avgjort av retten ved kjennelse. Dersom etterforskningen omfatter flere foretak eller personer, gjelder innsynsretten ikke dokumenter som bare gjelder andre foretak eller personer.

Enhver med rettslig interesse kan kreve innsyn i dokumenter hos konkurransemyndighetene i en avsluttet sak om overtredelse av §§ 10, 11 eller 12. For at innsynsretten skal kunne omfatte opplysninger som er undergitt lovbestemt taushetsplikt, kreves det at innsyn ikke vil virke urimelig overfor den opplysningene gjelder. Blir det begjært innsyn i taushetsbelagte opplysninger etter denne bestemmelse, skal de som har krav på taushet varsles og gis en frist til å uttale seg om spørsmålet. Avslag på begjæring om innsyn kan påklages til departementet. Reglene i forvaltningsloven kapittel VI gjelder tilsvarende.

Kapittel 7 Sanksjoner

§ 28 *Tvangsmulkt*

For å sikre at enkeltvedtak i medhold av denne lov og pålegg etter § 24 overholdes, kan Konkurransetilsynet bestemme at den vedtaket retter seg mot, skal betale en løpende mulkt til staten inntil forholdet er rettet.

Konkurransetilsynet bestemmer når mulkten begynner å løpe. Konkurransetilsynet kan helt eller delvis frafalle kravet om påløpt mulkt.

Kongen kan ved forskrift fastsette nærmere regler om ilegging av tvangsmulkt.

§ 29 *Overtredelsesgebyr*

Et foretak kan ilegges overtredelsesgebyr dersom foretaket eller noen som handler på vegne av foretaket, forsettlig eller uaktsomt

- overtretr §§ 10, 11, 18 første ledd eller 19 første ledd,
- overtretr vedtak etter §§ 12, 16, 19 tredje ledd eller 23,
- unnlater å etterkomme pålegg etter §§ 24 eller 25,
- gir uriktige eller ufullstendige opplysninger til konkurransemyndighetene,
- bryter forsegling foretatt i medhold av § 25,
- overtretr forskrift i medhold av §§ 14 eller 23, eller
- medvirker til overtredelser av bokstav a til f.

Gebyr kommer ikke til anvendelse ved overtredelse av § 18 tredje ledd.

Konkurransetilsynet vedtar overtredelsesgebyr. Ved fastsettelse av gebyrets størrelse, skal det særlig legges vekt på foretakets omsetning, overtredelsens grovhet og varighet, samt lempning etter § 31.

Vedtak om overtredelsesgebyr kan ikke påklages. Overtredelsesgebyret forfaller til betaling to måneder etter at vedtaket er fattet. Vedtak om overtredelsesgebyr er tvangsgrunnlag for utlegg. Dersom foretaket går til søksmål mot staten for å prøve vedtaket, suspenderes tvangskraften. Retten kan prøve alle sider av saken. Tvistemålsloven gjelder så langt den passer.

Adgangen til å ilegge gebyr foreldes etter 10 år ved overtredelse av §§ 10 eller 11 i denne loven. Andre overtredelser foreldes etter 5 år. Fristen avbrytes ved at Konkurransetilsynet tar skritt til sikring av bevis etter lovens § 25 eller meddeler et foretak at det er mistenkt for overtredelse av loven eller et vedtak truffet i medhold av loven.

Kongen kan ved forskrift gi nærmere regler om beregning av overtredelsesgebyr.

§ 30 *Straff*

Med bøter eller fengsel inntil 3 år straffes den som forsettlig eller grovt uaktsomt

- overtretr §§ 10, 18 første ledd eller 19 første ledd,
- overtretr vedtak etter §§ 12, 16 eller 19 tredje ledd,
- unnlater å etterkomme pålegg etter §§ 24 eller 25,
- gir uriktige eller ufullstendige opplysninger til konkurransemyndighetene,
- bryter forsegling foretatt i medhold av § 25, eller
- overtretr forskrift i medhold av § 14.

Er en overtredelse av § 10 utført under særdeles skjerpende omstendigheter, kan fengsel inntil 6 år anvendes. Ved avgjørelse av om særdeles skjerpende omstendigheter foreligger, skal det legges vekt på om overtredelsen har vært søkt holdt skjult, om den har voldt betydelig økonomisk skade, om den har gitt betydelig økonomisk fordel og grovheten av overtredelsen for øvrig.

Medvirkning til overtredelse som nevnt i første og annet ledd straffes på samme måte.

§ 31 *Lempning*

Ved utmålingen av gebyr etter § 29 eller bøter til foretak etter § 30 for overtredelse av § 10, skal det tas i betraktning om foretaket har bistått konkurransemyndighetene med oppklaringen av egen eller andres overtredelse.

Kongen kan ved forskrift gi nærmere regler om lempning ved utmåling av gebyr.

Kapittel 8 Ikrafttredelse m.m.

§ 32 *Ikrafttredelse*

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

Fra samme tid oppheves lov 11. juni 1993 nr. 65 om konkurranse i ervervsvirksomhet.

§ 33 Overgangsbestemmelser

Forskrifter, vedtekter, reglementer og instruksjoner som er gitt i medhold av lov 11. juni 1993 nr. 65 om konkurranse i ervervsvirksomhet gjelder fortsatt så langt de passer, inntil Kongen opphever eller endrer disse i medhold av denne lov eller ved særskilt bestemmelse.

Enkeltvedtak i medhold av lov 11. juni 1993 nr. 65 om konkurranse i ervervsvirksomhet opprettholdes i den perioden som er forutsatt i vedtakene inntil de blir endret eller opphevet i medhold av denne lov eller ved særskilt bestemmelse av Kongen.

Overtredelsesgebyr og straff etter denne loven kommer bare til anvendelse på overtredelser som er begått etter lovens ikrafttredelse.

Kongen kan ellers gi de overgangsbestemmelser som er nødvendige.

§ 34 Endringer i andre lover

Fra den tid loven trer i kraft gjøres følgende endringer i andre lover:

1. Tolloven 10. juni 1966 nr. 5 § 16 annet ledd nr. 1 skal lyde:
1. myndigheter som har til oppgave å føre kontroll med at bestemmelsene i *konkurranseloven* og lov om pristiltak overholdes
2. I markedsføringsloven 16. juni 1972 nr. 47 gjøres følgende endringer:

Ny § 3 a skal lyde:

§ 3 a Prismerking mv.

Den som i næringsvirksomhet selger varer, tjenester eller andre ytelser til forbrukere, skal så langt det er praktisk mulig informere om prisene, slik at de lett kan ses av kundene.

Departementet kan ved forskrift gi nærmere regler om gjennomføringen av plikten etter første ledd og kan herunder gjøre unntak fra første ledd.

For å lette kundenes bedømmelse av priser og kvalitet på varer og tjenester, kan departementet ved forskrift påby ervervsdrivende å iverksette tiltak utover det som følger av påbudet i første ledd. Slik forskrift om informasjonstiltak kan blant annet

1. påby merking, oppslag eller annen underretning om pris, forretningsvilkår, kvalitet og andre egenskaper.
2. gi påbud om sortering og bestemmelser om mål og vekt og opplysning om pris pr. enhet (jamfør pris) for varer som frambyes for salg.

§ 12 nytt tredje ledd skal lyde:

Markedsrådet kan ved enkeltvedtak påby prisinformatjon etter § 3 a første ledd og ved forskrifter gitt med hjemmel i § 3 a annet og tredje ledd.

Nåværende tredje og fjerde ledd blir nye fjerde og femte ledd.

§ 14 første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Forbrukerombudet kan også treffe vedtak som nevnt i § 12 tredje ledd dersom det ikke er oppnådd frivillig ordning, og ombudet antar at det vil medføre skadevirkning å avvente Markedsrådets vedtak.

Nåværende første ledd annet punktum blir første ledd nytt tredje punktum.

§ 20 tredje ledd skal lyde:

Bestemmelsene i denne lov gjør ingen innskrenkninger i *bestemmelser fastsatt i eller i medhold av konkurranseloven, jf. likevel fjerde ledd* og lov om pristiltak.

§ 20 nytt fjerde ledd skal lyde:

Konkurranseloven § 10 gjelder ikke ved bruk av kontraktvilkår som er fremforhandlet i samarbeid med Forbrukerombudet i medhold av markedsføringsloven § 13 annet ledd.

Nåværende fjerde ledd blir nytt femte ledd.

3. I lov 26. mai 1995 nr. 25 om gjennomføring av fellesregler om innenlands transport i EØS-avtalen gjøres følgende endringer:

§ 3 første ledd skal lyde:

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer artikkel 5 nr. 2 eller artikkel 6 i EØS-avtalen vedlegg XIII punkt 6 (rådsforordning nr 11 av 27 juni 1960), eller unnlater å etterkomme en anmodning etter avtalen artikkel 11 eller 13 om å gi opplysninger til norske myndigheter, straffes som fastsatt i konkurranseloven § 30.

§ 3 tredje ledd skal lyde:

For å sikre at en anmodning etter artikkel 11 eller 13 etterkommes, kan vedkommende myndighet ilegge tvangsmulkt etter reglene i konkurranseloven § 28.

4. I lov 23. juni 2000 nr. 54 om edb-baserte reservasjonssystemer for passasjertransport mv. skal § 3 første ledd lyde:

Ved kontroll som foretas av EFTAs overvåkingsorgan eller Konkurransetilsynet i henhold til forskrifter gitt i medhold av rettsakten omhandlet i EØS-avtalen vedlegg XIII, kapittel VI, punkt 63 om regler for bruk av edb-baserte reservasjonssystemer, gjelder konkurranse-loven §§ 24 og 25 tilsvarende.

5. I lov 4. juli 2003 nr. 83 om elektronisk kommunikasjon (ekomloven) skal

§ 9-6 annet ledd annet punktum lyde:

Myndigheten skal ikke, uten samtykke fra konkurransemyndighetene, gi innsyn i informasjon som nevnt i konkurranse-loven §§ 26 og 27.

Geir-Ketil Hansen

president

Sigvald Oppebøen Hansen

sekretær